

Το δράμα, με την απόσταση του χρόνου, γίνεται κωμωδία

3/3/2020, Μαρία Κατσουνάκη

Το γέλιο, πηγαίο, ξέγνοιαστο, λυτρωτικό, στο ελάχιστο που διαρκεί, είναι θεραπευτικό. Γι' αυτό και οι κωμικοί που το έχουν προσφέρει αφειδώλευτα¹ στη διάρκεια της επαγγελματικής ζωής τους δημιουργούν με το κοινό μια σχέση αλησμόνητη, οικειότητας και καταφυγής. Είναι εστία χαράς. Τον Κώστα Βουτσά τον αγαπούσαν πολύ, «γεια σου Κώστα!» του φώναζαν στον δρόμο και φωτιζόταν το πρόσωπό τους. Εκείνος ήξερε καλά, ενστικτωδώς, από παιδί σχεδόν, τα συστατικά της κωμωδίας, πώς γεννιέται το γέλιο, πώς στη λεπτή ισορροπία κωμικού και τραγικού πρέπει να αναδείξεις το πρώτο χωρίς να καταργήσεις το δεύτερο.

Τον συνάντησα Μάρτιο του 2008 και η συνέντευξη εκείνη, στη «Κ» (23/03/2008), ξεκινούσε με μια δική του αφήγηση: «Όταν ήμουν μικρός, μου έλεγαν: Μην το κάνεις αυτό, θα σε κάψει ο Θεός. Και εγώ το πρωί, μόλις ξημέρωνε, έβγαينا στον δρόμο με το βρακάκι μου και τον μούντζωνα. Να! έλεγα, και κρυφοκοίταζα κιόλας μήπως με δουν! Ήμουν δεν ήμουν τεσσάρων-πέντε χρόνων. Τότε, μου φαινόταν τραγικό. Το δράμα, όμως, με την απόσταση του χρόνου γίνεται κωμωδία». Τον ρώτησα αν το γέλιο πρέπει να το κερδίζει κάθε φορά ή είναι πλέον δεδομένο, αφού, σχεδόν αυτόματα, μόλις τον βλέπει ο κόσμος γελάει. Απάντησε: «Πάντα προσπαθώ. Και βγαίνω με πολύ τρακ στη σκηνή, κάθε βράδυ, εδώ και 60 χρόνια. Θα σας πω γιατί. Το κοινό δεν είναι ποτέ το ίδιο. Διαφέρει κάθε βράδυ. Άμα “κρυώσει”, πρέπει να κάνω αγώνα να το συνεφέρω, να το φέρω στα νερά μου. Κάθε φορά που βγαίνω στη σκηνή νιώθω φοβισμένος. Βέβαια ο κόσμος λέει “πάμε στον Βουτσά, τον ηθοποιό να γελάσουμε”. Αλλά δεν φτάνει αυτό. Και ξέρετε κάτι; Ηθοποιοί που επιδεικνύονται είναι αποτυχημένοι.

Όταν βγαίνουν στη σκηνή με ύφος “κοιτάχτε τι ωραία που τα λέω”, δεν αφήνουν τον θεατή να τους ανακαλύψει». Το γέλιο, άραγε, διαφέρει από εποχή σε εποχή; αναρωτιέμαι. Ο κόσμος, σήμερα, γελάει διαφορετικά; Ο Κ. Βουτσάς έχει διαπιστώσει ότι «ο κόσμος είναι πιο κριτικός, πιο δύσκολος. Έχει δει και ακούσει πάρα πολλά. Για να γελάσει, πρέπει να του πεις κάτι παραπάνω».

«Αισθάνεστε τον κίνδυνο να σας ξεπεράσει η εποχή;», συνεχίζω. «Είμαι μαθητής των καινούργιων παιδιών. Για να υπάρχω, πρέπει να μαθαίνω. Όταν λένε “Βουτσάς, ο μύθος”, το θεωρώ ταφόπλακα. Θέλω να μαθαίνω από τους νέους ανθρώπους, τους ηθοποιούς και συγγραφείς. Άμα πεις “ξέρω”, είσαι νεκρός». Τότε, το 2008, ο Κώστας Βουτσάς ήταν 76 ετών. Δεν είχε σταματήσει στιγμή να εργάζεται. Είχε για πυξίδα του το θέατρο: «Η αφοσίωσή μου στη δουλειά είναι η αναπνοή μου. Όταν δεν εμφανίζομαι στο θέατρο, το απόγευμα γύρω στις 7 μού ανεβαίνει πυρετός και υποχωρεί στις 11 το βράδυ. Χωρίς τις παραστάσεις είμαι χαμένος».

Ως επίλογο στη συνέντευξή μας τον ρώτησα: «Τι έχετε κερδίσει στον χρόνο;». Δεν χρειάστηκε να σκεφτεί, είχε ήδη κάνει τον απολογισμό του: «Τι κέρδισα; Πρώτα απ' όλα, πολλή αγάπη. Δεν έχω εχθρούς και το λέω με υπερηφάνεια αυτό. Το θέατρο

¹ Άφθονα, απεριόριστα

είναι μια δημοκρατική δουλειά που πρέπει να κυβερνιέται δικτατορικά. Ξέρουν ότι δίνω. Δεν παίρνω».

Κάποια στιγμή, το μικρό μαγνητόφωνο που είχα μαζί μου μπλόκαρε. Ο Κώστας Βουτσάς άρχισε να ψάχνει τα συρτάρια του γραφείου του –μόλις είχε μετακομίσει από την οδό Χάριτος στη Δημοκρίτου και το σπίτι ήταν γεμάτο από κούτες– και ανακάλυψε ένα παλιό που λειτουργούσε. Μου το έδωσε. Όταν με πήρε τηλέφωνο, μετά τη δημοσίευση της συνέντευξης, επέμεινα πολύ να του το επιστρέψω. Ήταν ανένδοτος. «Να το κρατήσετε ενθύμιο!» μου είπε. Το κράτησα. Μαζί με το γέλιο.

Πηγή: <https://www.kathimerini.gr/1067022/article/epikairothta/ellada/to-drama-me-thn-apostash-toy-xronoy-ginetai-kwmwdia> (ελαφρώς διασκευασμένο)

Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο προσπαθούσε ο Κώστας Βουτσάς να κρατάει αμείωτο το ενδιαφέρον του κοινού και να προκαλεί το γέλιο;
2. Να βρείτε τη δομή της πρώτης παραγράφου και να αποδώσετε το περιεχόμενο της με έναν πλαγιότιτλο.
3. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις του κειμένου ανάλογα με τα συστατικά τους(απλή, επαυξημένη, ελλειπτική).
 - Είναι εστία χαράς.
 - Το κοινό δεν είναι ποτέ το ίδιο.
 - Ο Κώστας Βουτσάς ήταν ανένδοτος.
 - Το δράμα γίνεται κωμωδία.
 - Βγαίνω με πολύ τρακ στη σκηνή κάθε βράδυ.
4. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις του κειμένου ανάλογα με τη σημασία τους(αποφαντική, ερωτηματική, προστακτική, επιφωνηματική).
 - Και ξέρετε κάτι;
 - Το κοινό δεν είναι ποτέ το ίδιο.
 - Τι έχετε κερδίσει στον χρόνο;
 - Να το κρατήσετε ενθύμιο!
 - Γεια σου Κώστα!
 - Το γέλιο είναι θεραπευτικό.
5. Χωρίστε τις παρακάτω προτάσεις στις ονοματικές και στις ρηματικές τους φράσεις.
 - Εκείνος ήξερε καλά τα συστατικά της κωμωδίας.
 - Ο Κώστας Βουτσάς άρχισε να ψάχνει τα συρτάρια του.
 - Το θέατρο είναι μία δημοκρατική δουλειά.
 - Ο κόσμος είναι πιο κριτικός, πιο δύσκολος.
 - Το μικρό μαγνητόφωνο μου μπλόκαρε κάποια στιγμή.

6. Να κλίνετε και στους δύο αριθμούς τα παρακάτω ονοματικά σύνολα του κειμένου: **λεπτή ισορροπία, αλησμόνητη σχέση, δύσκολος κόσμος, νέος συγγραφέας, μικρό μαγνητόφωνο**

7. Στα παρακάτω αποσπάσματα να βρείτε το είδος της σύνταξης(παρατακτική, ασύνδετο σχήμα):

- Το γέλιο, πηγαίο, ξέγνοιαστο, λυτρωτικό είναι θεραπευτικό.
- Πάντα προσπαθώ και βγαίνω με πολύ τρακ στη σκηνή.
- Δεν έχω εχθρούς και το λέω με υπερηφάνεια αυτό.
- Πάντα δίνω αλλά δεν παίρνω.
- Ο κόσμος είναι πιο κριτικός, πιο δύσκολος, έχει δει, έχει ακούσει πάρα πολλά.

8. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με τα στοιχεία του ρήματος που ζητούνται:

Ρήματα	Φωνή	Συζυγία	Χρόνος	Αριθμός	Πρόσωπο
προσφέρει					
αγαπούσαν					
καταργήσεις					
αναρωτιέμαι					
εργάζεται					
εμφανίζομαι					
κυβερνιέται					
λειτουργούσε					
ξεκινούσε					
αισθάνεστε					

9. Στους παρακάτω ονοματικούς προσδιορισμούς(με έντονα μαύρα γράμματα και υπογραμμισμένοι στο κείμενο) να βρείτε το είδος τους(ομοιόπτωτοι-ετερόπτωτοι) και ποια λέξη προσδιορίζουν.

- της επαγγελματικής ζωής
- οικειότητας και καταφυγής
- της κωμωδίας
- τον ηθοποιό
- των καινούργιων παιδιών
- ο μύθος
- τους ηθοποιούς και συγγραφείς
- της συνέντευξης